

MONITORING AND
EVALUATION COURSE
(JANUARY-FEBRUARY 2021)

МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

Модуль 2. МиО: СИСТЕМА. ИНДИКАТОРЫ. ВИДЫ. ПРИНЦИПЫ

АКАДЕМИЯ МОЛОДЕЖНОГО ЛИДЕРСТВА В ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ (САУЛА)

2-ՄՈԴՈՒԼ. M&E: ՀԱՄԱԿԱՐԳ: ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ. ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ. ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ.

2.1. M&E համակարգ և մակարդակներ: M&E ցուցանիշներ. դասակարգում, M&E ցուցիչների սահմանում և նպատակների և նպատակների սահմանում, որոնք չափվում են որպես M&E ասպեկտներ

Մոնիտորինգի և գնահատման համակարգի ստեղծման առաջին քայլը ՄԳ համակարգի նպատակի և շրջանակի սահմանումն է: Դա «Ինչու՞ է մեզ անհրաժեշտ M&E, և որքանով այն պետք է լինի համապարփակ»: կլինի հարցի պատասխանը.

Բոլոր նախագծերում M&E համակարգի ստեղծման հիմքը տրամաբանական հիմքն է

(գրականության մեջ կարելի է գտնել դրա հոմանիշները, ինչպիսիք են «Model», «Matrix»):

Տրամաբանական շրջանակը աղյուսակ է, որն ամփոփում է ծրագրի աշխատանքային

կառուցվածքը՝ հիմնվելով ծրագրի նախագծման փուլում իրականացված իրավիճակի և խնդրի

վերլուծության վրա: Տրամաբանական շրջանակն ամփոփում է առաջադրանքների

հաջորդականությունը՝ հասնելու ծրագրի նախատեսված արդյունքներին (գործունեություն, արդյունքներ, արդյունքներ և նպատակ) և բաղկացած է չորս սյունակից՝ ծրագրի ամփոփում,

ցուցանիշներ, վերահսկման միջոցներ/տեղեկատվության աղբյուրներ և ենթադրություններ:

Ստորև բերված աղյուսակը ցույց է տալիս տրամաբանական շրջանակի օրինակ իր

նկարագրությամբ:

Ինչի՞ ենք ուզում հասնել: (Նախագծի)	Ցուցանիշներ (Ինչպե՞ս չափել փոփոխությունը):	Վերահսկողություններ (որտե՞ղ և ինչպե՞ս ստանալ տեղեկատվություն)	Ենթադրություններ (Ուրիշ ի՞նչ պետք է հաշվի առնել):
Նախագծի	Նպատակին հասնելու չափման քանակական	Նպատակին հասնելը հաստատող	Ծրագրի նպատակներին հասնելու համար
Նպատակն է երկարաժամկետ ակնկալվող արդյունքները	և որակական չափանիշներ	տեղեկատվության աղբյուրներ	անհրաժեշտ արտաքին կարևոր գործոններ

Մոնիտորինգի և գնահատման մակարդակները՝ արդյունք, արդյունք և ազդեցություն

Մոնիտորինգի և գնահատման համակարգի ամենակարևոր ասպեկտներից է որոշել, թե ինչն է պետք մոնիտորինգի ենթարկվի և ինչը պետք է գնահատվի: Ցուցանիշը, որպես նախագծի/ծրագրի Տրամաբանական հիմքում օգտագործվող կատեգորիա, չափման միավոր է, որն օգնում է որոշել պլանավորված արդյունքին հասնելու ճանապարհը (առաջադրանքի ձեռքբերումը):

Գոյություն ունեն արդյունքների երեք մակարդակ և ծրագրի

համապատասխան ցուցանիշներ.

դուք պետք է կարողանաք տարբերել դրանք:

1	2	3
<p>Ելքային/ելքային ցուցիչ - — Ի՞նչ է արվել: պատասխանում է հարցին. Սրանք շոշափելի արտադրանք են, որոնք մատակարարվում են ծրագրի գործունեության ավարտին: Օրինակ՝ հիմնանորոգված մանկապարտեզի շենքի մակերեսը (բառ. մետր); տեղեկատվական սեմինարին մասնակցած համայնքի անդամների թիվը. ջերմոց կառուցած ընտանիքների թիվը. շարժական գրադարանային ծառայություն ստացած գյուղաբնակների թիվը</p>	<p>Արդյունքներ / արդյունքների ցուցանիշներ - «Ինչ տեղի է ունեցել?» պատասխանում է հարցին. Սա արագ և վերահսկվող փոփոխություն է, որը համապատասխանում է ծրագրի նպատակներին: Այս փոփոխությունը ծրագրի գործունեության անմիջական արդյունքն է: Օրինակ՝ ցածր եկամուտ ունեցող ընտանիքների երեխաների թիվը, ովքեր անվճար մուտք ունեն նախադպրոցական հաստատություն. գյուղի բոլոր ջերմոցներում աճեցված բանջարեղենի քանակը. թարմ բանջարեղենի հասանելիություն ունեցող երեխաների թիվը</p>	<p>Ազդեցության / ազդեցության ցուցանիշներ - Ի՞նչ է փոխվել: ասաց պատասխանում է հարցին. Սրանք երկարաժամկետ և կայուն փոփոխություններ են թիրախային խմբի կյանքում՝ ծրագրի միջամտության արդյունքում: Օրինակ՝ աղքատ ընտանիքների մայրերի տոկոսը աշխատանք է ստացել և մեծացրել ընտանիքի եկամուտը. Գյուղի 3-ից 12 տարեկան երեխաների տոկոսը ապահովված է տարբեր սննդով. տների մասնաբաժինը, որոնք ինչայնուհետև ջերմության ծախսերը %-ով</p>

Ծրագրի ազդեցությունը հստակ ապացուցելու համար անհրաժեշտ է որոշել, թե ինչ է տեղի

ունեցել նախքան ծրագրի մեկնարկը սկզբնական փուլում և գրանցել ստացված բոլոր

տվյալները՝ հետևելու ձեր նախագծի ազդեցության հետևանքով բոլոր դրական

փոփոխություններին:

Սկզբնական վիճակը երբեմն կոչվում է «Հիմնական գիծ»: Իդեալում, հիմնական ցանցը պետք է ներգրավվի կարիքների և խնդիրների բացահայտման ժամանակ: Այնուամենայնիվ, դա հաճախ չի արվում, ուստի ելակետային իրավիճակը պետք է ստեղծվի ծրագրի պլանավորման, նպատակների սահմանման և ցուցանիշների բացահայտման հետ միաժամանակ:

հետազոտություն է անհրաժեշտ: Օրինակ՝ հեռավոր լեռնային շրջանների երեխաների համար

վիտամինների և բանջարեղենի հասանելիությունը մեծացնելու ծրագրի

համար (նախքան ծրագրի մեկնարկը) անհրաժեշտ է չափել, թե ինչ

բանջարեղեն և որքան են դրանք պարունակում այն սննդամթերքում, որը

ուտում են այս հեռավոր գյուղերի երեխաները մեկ տարվա ընթացքում:

Ցուցանիշների տեսակներն ու բնութագրերը

Ամենամեծ տարբերությունը քանակական (քանակական) և որակական ցուցանիշների տարբերությունն է:

Քանակական ցուցանիշները այն ցուցանիշներն են, որոնց փոփոխությունները կարելի է արտահայտել թվերի միջոցով, օրինակ՝ բանջարեղենի աճեցման նորարարական տեխնոլոգիաներով կրթություն ստացած համայնքի անդամների թիվը: Քանակական ցուցանիշները որոշվում են ըստ քանակի՝ միավորներ՝ մարդկանց թիվը; համամասնություններ - ծառայության հասանելիություն ունեցող համայնքի տոկոսը. փոփոխության մակարդակ - հաշվետու ժամանակահատվածում տնային տնտեսության միջին եկամտի % փոփոխություն. միավորները և վարկանիշները միավորներ են՝ հիմնված ծրագրի մասնակիցների կողմից նշանակված հինգ միավորանոց համակարգի վրա, որոնք գնահատում են առաջարկվող ծառայությունների որակը:

Որակական ցուցանիշները ցուցիչներ են, որոնց փոփոխությունները կարող են արտահայտվել բնութագրերով, օրինակ՝ շահագրգիռ կողմերի միջև համագործակցության բարելավման մակարդակով. նախագծից բավարարվածության աստիճանը - ինչպես են մասնակիցները նկարագրում նախագծից բավարարվածության մակարդակը. չափորոշիչներ - համապատասխան մարմինների կողմից կրթության ճանաչման աստիճանը. պրակտիկա և վարքագիծ - ինչպես է փոխվել պրակտիկան հիգիենայի ոլորտում ավարտելուց հետո. ինստիտուցիոնալ փոփոխություն. ներդրված նոր միջոցառումներ՝ ծրագրի հաճախորդների նկատմամբ հաշվետվողականության մակարդակը բարձրացնելու համար:

Ցուցանիշները պետք է լինեն.

<p>Կոնկրետ - նախագիծը պետք է կենտրոնանա միայն այն ոլորտների վրա, որտեղ այն պետք է փոխվի</p>	<p>նշված - ցուցանիշները պետք է հստակ սահմանվեն, որպեսզի դրանց չափումն ու մեկնաբանությունը երկիմաստ չլինեն</p>	<p>Չափելի - պետք է հստակ սահմանվի, որպեսզի ընտրված ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը հնարավոր լինի հավաքել ողջամիտ ժամկետում և ցածր</p>
---	---	--

Ցուցանիշների բացահայտումից հետո խորհուրդ է տրվում մշակել Արձանագրություն կամ Ցուցանիշների մոնիտորինգի ժամանակացույց: Արձանագրությունը սովորաբար սահմանում է ցուցիչի նկարագրությունը, չափման միավորը, տեղեկատվության ակնկալվող աղբյուրները, որոնցում մանրամասնորեն կհավաքվեն տվյալները, ով է պատասխանատու տեղեկատվության հավաքման համար և որքան հաճախ է լինելու ցուցանիշների կատարման մասին տեղեկատվությունը: հավաքվել.

Ցուցանիշների մոնիտորինգի ժամանակացույց - պլանի պլանավորված և տվյալների կառավարման գործիք՝ կոնկրետ ցուցանիշների գրանցման և մոնիտորինգի համար:

Ցուցանիշները նախագծելիս կարևոր է նկատի ունենալ հետևյալ ուղեցույցները

Սկզբում, եթե ծրագրի նպատակները, խնդիրներն ու ակնկալվող արդյունքները պարզ ու հստակ չեն, շատ դժվար է տրամաբանական հիմքեր ստեղծել, հստակ չափելի ցուցանիշներ սահմանել: Հնարավորինս կոնկրետ եղեք այն մասին, թե ինչի եք ուզում հասնել և ինչ փոփոխություններ եք ակնկալում ձեր նախագծից Կարևոր է, որ դուք հասկանաք.

Բազմաթիվ ցուցանիշների առկայությունը նախագծի հաջողության ցուցանիշ չէ: Ցուցանիշներ պետք է նվազեցնել քանակությունը, կիրառել նաև որակի ցուցանիշներ: Ակնկալվող արդյունքների և ցուցանիշների ձևակերպման ժամանակ «դա».

հարցրեք -Ինչո՞ւ մենք հասանք այս արդյունքներին:

գալ? Ի՞նչ է տեղի ունենում այս նշաձողերին հասնելուց հետո: Ակնկալվող արդյունքները հաճախ շփոթվում են չափումների հետ: Ծրագրի ակնկալվող արդյունքն այն իրավիճակն է, որը կստեղծվի ձեր ծառայությունից հետո միջնաժամկետ հեռանկարում: Իսկ ցուցանիշները սպասելի արդյունքներ են

ցուցանիշներ, որոնք ապացուցում են, որ դա եղել է, որ այն կարելի է չափել, և որ արդյունքը կարող է ապացուցվել:

Խորհուրդ չի տրվում բազային չափումը վերածել մեծ ուսումնասիրության՝ ժամանակի և փողի զգալի ներդրմամբ: Պարզապես պետք է բացահայտել երկու-երեք հիմնական խնդիր, հավաքել տեղեկատվություն և գրել դրանց մասին:

Հաճախ Հիմնական Ցանցը լրացուցիչ տեղեկատվություն է տրամադրում ծրագրի համար և կարող է առաջարկել, թե ինչ այլ գործողություններ պետք է արվեն ծրագրի արդյունավետությունը բարելավելու համար: Ուստի, նախքան նախագիծը պլանավորելը, խորհուրդ է տրվում կարիքների գնահատման ընթացքում չափել Հիմնական ցանցը:

2.2. ՄԳ տեսակներն ու

սկզբունքները M&E-ի տեսակները

Մոնիտորինգի տարբեր տեսակներ առանձնանում են, սակայն տարբերությունը կամայական է, քանի որ պատշաճ կազմակերպված մոնիտորինգի պլանը կարող է ներառել բոլոր մոտեցումները՝ դրանով իսկ ապահովելով, որ այն համապատասխանում է կազմակերպության/ խմբի կարիքներին և մշակույթին:

1 Արդյունքների վրա հիմնված մոնիտորինգն իրականացվում է հատուկ վերջնական արդյունքների, ինչպես նաև ազդեցությունների և արդյունքների մոնիտորինգի համար: Մոնիտորինգի այս տեսակը ներառում է գնահատել, թե արդյոք ծրագիրը/ծրագիրը հասնում է իր նախատեսված արդյունքներին, ներառյալ ազդեցության արդյունքները: Այս մոնիտորինգը օգտակար է անսպասելի կողմնակի ազդեցությունները հայտնաբերելու համար:

Իրականացման գործընթացի մոնիտորինգը կոչված է վերահսկելու բոլոր գործընթացները՝

2 գործունեության սկզբից (ներառյալ մուտքային ցուցանիշները) մինչև գործողությունների

իրականացումն ու առաջընթացը: Սովորաբար նման մոնիտորինգը ներառում է ծրագիր / ստուգվում է, թե ինչպես են կոնկրետ գործողություններ իրականացվում ծրագրի շրջանակներում: Իրականացման գործընթացի մոնիտորինգը կոչված է վերահսկելու բոլոր գործընթացները՝

գործունեության սկզբից (ներառյալ մուտքային ցուցանիշները) մինչև գործողությունների

3 իրականացումն ու առաջընթացը: Սովորաբար նման մոնիտորինգի ծրագիր / անցկացվում է պարզելու, թե ինչպես են կոնկրետ գործողություններ իրականացվում ծրագրի շրջանակներում:

Մոնիտորինգ՝ ստանդարտների պահպանումը վերահսկելու համար՝ համապատասխանություն

4 արտաքին պահանջներին, կանոնակարգերին, իրավական նորմերին, էթիկական չափանիշներին և այլն: անհրաժեշտության դեպքում պահպանումն անհրաժեշտ է (օրինակ՝ դոնորների խնամք

տրամադրելիս):

5

Մոնիտորինգ՝ ստանդարտների պահպանումը վերահսկելու համար՝ համապատասխանություն արտաքին պահանջներին, կանոնակարգերին, իրավական նորմերին, էթիկական չափանիշներին և այլն: անհրաժեշտության դեպքում պահպանումն անհրաժեշտ է (օրինակ՝ դոնորների խնամք տրամադրելիս):

Շահառուների մոնիտորինգ - ինչպես են այն ընկալում ծրագրի/ծրագրի շահառուները, որքանով են նրանք գոհ, ներառյալ մասնակցությունը, ռեսուրսների

6

հասանելիությունը, աջակցության պայմանները և այլն: օգնում է վերահսկել. նույնպես Այնուամենայնիվ, այս մոնիտորինգը կարող է ներառել մեկնաբանությունների, բողոքների և առաջարկությունների հավաքագրման մեխանիզմներ: Այս մոնիտորինգը հաշվի է առնում թիրախային խմբերի միջև եղած տարբերությունները և կարող է ներառել գենդերային տարբերությունների և խոցելի խմբերի բնութագրերի վերլուծություն:

7

Ֆինանսական մոնիտորինգը նախատեսված է բյուջեի շրջանակներում յուրաքանչյուր իրադարձության և գործունեության տեսակի համար ծախսերի հաշվառում և հաշվառում ապահովելու համար: Սովորաբար ֆինանսական մոնիտորինգն ուղեկցվում է ծրագրի/նախագծի իրականացման գործընթացի մոնիտորինգով, սակայն այն ներառում է նաև փոքր բիզնեսի ստեղծում, վարկերի տրամադրում և այլն: Նման ծրագրերի/նախագծերի համար կարևոր կլինի ապահովել

Լրացուցիչ կամ կոմպլեմենտար - հսկողություն, որը միավորում է մոնիտորինգի մի քանի տեսակներ և ուղղված է որոշակի նպատակների: Հարմարեցված մոնիտորինգի պլանը կարող է ներառել մոնիտորինգի տարբեր տեսակներ՝ այդպիսով ապահովելով, որ այն համապատասխանում է կազմակերպության/ խմբի կարիքներին և մշակույթին:

M&E

սկզբունքները

Ստեղծված իրավիճակում ի հայտ են եկել այն սկզբունքները, որոնք արտացոլում են ՄԳ-ի լավագույն փորձը:
ՄԳ տվյալները պետք է լինեն համարժեք և բավարար, և պետք է հստակորեն համապատասխանեն թիրախային լսարանի կարիքներին և դրա նպատակին:
ՄԳ համակարգված և նախապես սահմանված ցուցանիշների/միջոցառումների համար պետք է հիմնված լինի.
M&E-ն կարող է բացասաբար ազդել ծրագրի/նախագծի կատարման վրա շատ վաղ ներառյալ անսպասելի կողմնակի փոփոխությունների բացահայտումը՝ ռիսկերը բացահայտելու համար պետք է.
ՄԳ-ն իրականացվում է ժամանակին և ստացված տեղեկատվությունը օգտագործվում է պլանները թարմացնելու համար պետք է օգտագործվի.

M&E պետք է իրականացվի բազմաթիվ շահագրգիռ կողմերի մասնակցությամբ, դա ոչ միայն բարձրացնում է ծրագրի/ նախագծի որակը, այլև ամրապնդում է հեղինակությունը և մեծացնում պատասխանատվությունը:

ՄԳ տվյալները չպետք է փակ լինեն և հասանելի լինեն միայն

կազմակերպության ներսում սահմանափակ մարդկանց համար,

ՄԳ արդյունքները կարող են լայնորեն հրապարակվել և

օգտագործվել հանրային իմիջը բարելավելու համար: